

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Kalmar län.

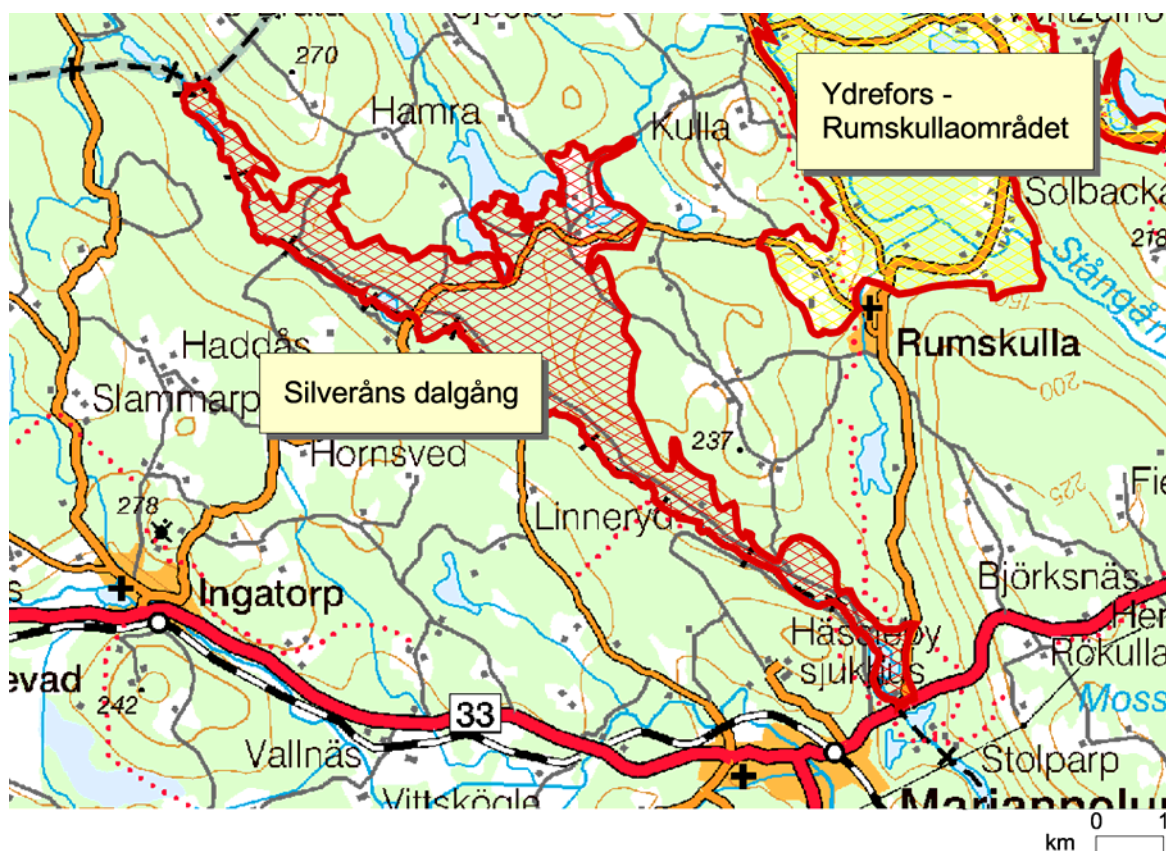
Områdesnamn: Silverråns dalgång

Områdesnummer: NRO08012

Namn: Markus Forslund (1998-10-05, uppdaterat (2001-01-12))

Kommun: Vimmerby

Kartblad: 6F NO

Area: 1 893 ha, varav 1 827 ha land och 66 ha vatten

Naturgeografisk region: Region 13: Sydsvenska höglandets centrala och östra delar

Kust/havsregion: --

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 74 Emån samt 72 Marströmmen

Agrara kulturlandskapsregioner: Sydsvenska höglandets skogsbygder

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng med relativ höjd 50-100 m.

Postadress
391 86 Kalmar

Besöksadress
Malmbrigatan 6

Telefon
Växel 0480-820 00

E-post
lansstyrelsen@h.lst.se
www.h.lst.se

NRO08012

Silverråns dalgång

Riksvärde

Geovetenskap (ås, kame och slukrännor)		
Vattendrag	Fauna	
Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora

Värdeomdöme: Ådal med mäktiga isälvsavlagringar och ett värdefullt odlingslandskap. Utmed dalgångens östra sida finns välutbildade terrassplan. Söder om sjön Hjorten utbreder sig ett stort kamesartat landskap. I Silverån och i biflödet Lillån finns stationär, självreproducerande öring, flodpärlmussla och en artrik bottenfauna med hög artdiversitet.

Vid Viggesbo finns en representativ naturbetesmark med art- och individrika växtsamhällen.

Huvudkriterier: A -- Område med framstående exempel på landskapstyper eller naturtyper eller kombination av naturtyper, som särskilt väl visar landskapets utveckling samt processer och naturlig utveckling i olika ekologiska system såväl på land som i vatten.

C -- Område med sällsynta naturtyper, hotade eller sårbara biotoper och arter

D -- Område med mycket rik flora/fauna

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Värdet kan påverkas negativt av kulvertering eller förändringar av vattendragets sträckning eller bottenprofil, vandringshinder och vattenreglering, vattenuttag, utsläpp av försurande ämnen, tillförsel av organiska gifter, överfiske, inplantering av främmande öringstammar och skogsavverkning längs vattendraget, avverkning av naturskogar, minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar.m.m.

Säkerställande: Silverån omfattas av strandskydd 100 m. Hjorten och Linden omfattas av landskapsbildsskydd 100 m.

Områdets huvuddrag: Silverån rinner här i en ådal med mäktiga isälvsavlagringar, odlingslandskap och urskogsartade tallbestånd. Området är till helt övervägande del tallskogsbevuxet. Topografin i området är mycket omväxlande, exempelvis i trakter av Väggeberget där nivåskillnaden mellan dalbotten och bergskränen är närmare 100 meter. Dalgången utmärks av för länet ovanligt mäktiga isälvsavlagringar och tydliga spår efter isälvarnas erosion. Längs dalgångens nordöstra sida finns mäktiga grusavlagringar. Väster om Rösjön har kraftig yterrosion bildat u-formade raviner åt såväl väster som söder. Utmed dalsidan finns terrasser på olika nivåer. Dessa är glest bevuxna med tallskog.

Sjösbosjöns dalgång är ett barrskogsbevuxet område med isälvsmaterial med lugna ytformer. Öster om ån är dalgången terrasserad och öster om Sjösbosjön övergår dalsidans terrassplan i ett kameområde. Nordväst och söder om Sjösbosjön är planet mer oregelbundet med ryggformade åsar.

Söder om sjön Hjorten finns ett småbrutet kamelandskap med avlagringar upp till 255 meter över havet. I anslutning till dalsidan finns väl utbildade exempel på raviner och slukrännor. Den mest markanta dödisgropen, Urkons håla, har femton meter höga, mycket branta sidor. I botten finns en tallmosse.

<i>Postadress</i>	<i>Besöksadress</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
391 86 Kalmar	Malmbrogatan 6	Växel 0480-820 00	lansstyrelsen@h.lst.se www.h.lst.se

NRO08012 Silveråns dalgång

Öster om Hjorten ligger byn Viggesbo. Här finns ett är vackert odlingslandskap belägen på ett näs mellan sjön Hjorten och Skurusjön respektive Härsjön. Öster om gården på en åssträckning och sluttning ned mot Härsjön, ligger en större björkhage av mestadels frisk karaktär med mindre, hedartade partier. Området är opåverkat av gödsel och till större delen välhävdad. Till följd av det något för täta trädsiktet förekommer lundartad vegetation och få betesgynnade arter. Bland dem märks slättegubbe, stagg och bockrot. I hagen finns röjningsrösen med tätt liggande och små låga rösen, som kan vara förhistoriska. Landskapsbilden är mycket vacker med björkhagen på en höjd mellan två sjöar.

Strax öster om Skuru finns ett hagmarksområde som sträcker sig över landsvägen. I den södra delen av hägnet finns ett par magnifika stenrösen i ett höjddparti. Det norra hägnet som sluttar norrut ner mot Skurusjön utgörs av en björkhage med inslag av kraftiga hagmarksekar, asp och al vid sjökanten. Anmärkningsvärt med hagen är det stora antalet hävdgynnade arter som trots den stora beskuggningen återfinns i riklig mängd. 35 hävdgynnade arter finns varav jungfrulin, slättegubbe och svinrot i riklig mängd och ormrot samt smörbollor vanligt förekommande. Nämnas bör också förekomsten av kattfot, klasefibbla, nattviol och spindelört.

Väster om Källeberg, mellan två parallella bergbranter, finns en cirka 130-årig barrskog av urskogskaraktär. Tallskog av torr ristyp dominerar, men även granskog av örtristyp ingår. Tallskogen har en lång skoglig kontinuitet och en låg grad av mänsklig påverkan. Från den något bredare dalgången vid Holmesjökullsgölen trängs grusfälten, med låga terrasser och kullar, ihop mot sydost. Området på östra sidan om Åsjön visar hur smältvattenströmmarna successivt ätit sig ned med rännor i sina egna avlagringar. I huvudterrassen har en femtio meter bred och sex meter djup erosionsränna bildats.

Från dessa delar av Silverån finns inga färskas uppgifter om utter, men den har tidigare rapporterats från ån. I Silverån finns en stationär, självreproducerande öringstam. Sjön Hjorten är häckningslokal för storlorm, fiskgjuse, storskrake och knipa. Trana tillhör häckfågelfaunan. Området är ett välbesökt kanot- och fiskevatten. En vandringsled, Sevedeleden, går genom området. Leden går förbi den så kallade "Runkestenen", som är ett stort flyttblock på en berghäll. Silverån är delvis en gränså mellan Kalmar, Jönköpings och Östergötlands län.

Anmärkningar: Viggesbo ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (objekt nummer 84-42) och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt nummer H8402, 84-33).

Referenser:

- Fiskeriverket, beslut 1988-04-11 rörande Områden av riksintressen för yrkesfisket, områden av särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende arter och stammar av fisk.
- Forslund, M. (red). 1997. *Natur i Östra Småland*. Länsstyrelsen i Kalmar län. Kalmar
- Karlsson, J., Svensson, J. 1997. *Översiktlig grusinventering, Vimmerby kommun*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar, 1985:2.
- Ljungström, L., m fl. 1995. *Odlingslandskapet i Kalmar län. Bevarandeprogram, Vimmerby kommun*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar. Meddelande 1995:13.
- Länsstyrelsen i Kalmar län. 1989. *Naturvårdens riksintressen, Kalmar läns fastland*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar, 1989:6
- Länsstyrelsen i Kalmar län. 1989. *Inventering av ängs- och hagmarker, Vimmerby kommun*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar, 1989:18.
- Mortensen, P., Olsson, M. 1991: *Utterinventering i Småland 1991*. Naturhistoriska riksmuseet.

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post
391 86 Kalmar	Malmbrogatan 6	Växel 0480-820 00	lansstyrelsen@h.lst.se www.h.lst.se

NRO08012 **Silveråns dalgång**

Postadress
391 86 Kalmar

Besöksadress
Malmbrogatan 6

Telefon
Växel 0480-820 00

E-post
lansstyrelsen@h.lst.se
www.h.lst.se

NRO08012

Silveråns dalgång